

MUNI - 100

Název emise: 100. výročí založení
Masarykovy univerzity

Den vydání: 20. ledna 2019

Hodnota: A (ke dni vydání 19 Kč); č. 1018 (ČP)

Rozměr známkového obrazu: 23 x 40 mm

Výtvarný návrh: Josef Dudek

Druh tisku: plnobarevný OF

Papír: fl-an-OF; **Tisk:** PTC Praha

Tisková forma: zn. 4x 50

Náklad: 1 mil.

FDC: černý digitální tisk

Tisk: PTC Praha; **Náklad:** 4.300

č. 50/1919. Jeho první paragraf zněl: „V Brně se zřizuje československá státní 'Masarykova universita' o čtyřech fakultách: právnické, lékařské, přírodovědecké a filosofické.“ Celý zákon pak má jen šest paragrafů, každý o jediné stručné větě, a celkem obsahuje méně než sto slov! Čtete dobře, druhá největší československá univerzita byla zřízena pomocí takto stručného textu! Když to srovnáme s užívanými právními předpisy současnými, musím uznat, že přetrvávající rakousko-uherská střídmost v tomto

směru měla něco do sebe!

Význam vzdělání u nás docenila už Marie Terezie a od té doby jenom stoupá. To ostatně platí ve většině států světa. Totéž platí pro respekt, který je ke kvalitnímu vzdělání chován. Já se s tím setkal zcela nečekaně na Aljašce, když jsme v městě Anchorage nakoukli do kožešnictví, v němž měli ve výloze vystavené fotografie světových vůdců – taky Reagana a Brežněva –, pro něž tady ušili kožičky z vlka. Majitel obchodu, podle vzhledu Eskymák, odhadem osmdesátiletý, nám vlídně pokynul a zeptal se, odkud jsme. Když jsme řekli, že z Česka, povídá: „A, Praha, tam jsem byl, podívat se na Karlově Univerzitě.“ No, věřili byste tomu? Pak se otočil a ukázal na zeď za sebou, kde byly vylepeny fotografie a na jedné skutečně stál před hlavním vchodem do Karolina! Na těch ostatních, a byly jich desítky, pak byly zase jiné školy v jiných městech a státech. A hned zapředl řeč s našimi dětmi, co studují a kde. Povídá jim: „Já tehdy takové možnosti neměl, ale vždycky jsem si vzdělání vážil. A tak jsem s ním alespoň spojil svůj největší koníček, cestování po světě. V každé zemi se jdu podívat na místní univerzitu a třeba si i trošku promluvit se studenty.“ Řeknu vám, že to byl naprosto nečekaný a docela surreální zážitek, kdybych to viděl ve filmu, řekl bych, že scénárista hodně přehání. Na tohohle starého domorodého kožešníka a na jeho úctu ke vzdělání si často vzpomenu, když čím dál častěji vidím, jak současné vysoké školy v honbě za peněží nabírají kdekoho, vyučují obory, v nichž pak absolventi nemožou nalézt uplatnění, a přístup těch škol ke státu lze vyjádřit slovy: Dejte nám peníze a nestarejte se, za co je utratíme. A stát to trpí, protože lepší generace studentů v lavicích než nezaměstnaných v ulicích, takže ty vysoké školy mnohdy do jisté míry suplují úřad práce a vylepšují statistiky nezaměstnanosti. To všechno pod praporem akademických svobod. Nejde přitom zdaleka o nějaké naše specifikum, podobné je to v celém západním světě, a někde dokonce ještě mnohem horší. Sám jsem na vysokých školách jako student a pak doktorand (nebo jak se to tehdy jmenovalo) strávil velký kus života a teď to vidím i díky studiu svých dětí. Obávám se přitom, že na brněnské Masarykově univerzitě nebude situace jiná (když sleduju mediální výstupy jejího rektora...).

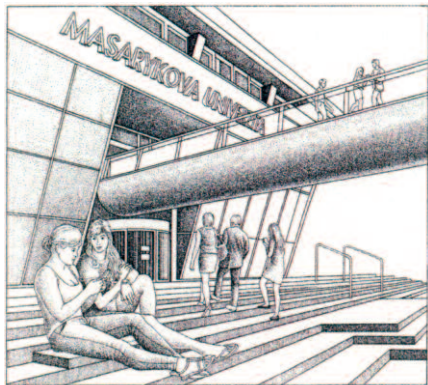
Ale dost úvah a raději pojďme k historii. Brněnská univerzita byla založena před rovnými sto lety zákonem

Masarykovo jméno se v názvu nové školy ocitlo zaslouženě, o její zřízení usiloval už od 80. let a o důležitosti, kterou tomu přikládal, nejlépe svědčí to, že šlo o jeden z prvních legislativních aktů nového státu – zákon byl přijat pouhoupouhé tři měsíce po jeho vzniku! (a to tehdy politikové měli jistě spoustu jiných starostí s obranou země a vytyčením jejích hranic, s návratem vojáků, s drahotou a hladem...). Jistě nebylo ani místo nové školy, Brno tehdy bylo v rukách Němců, a tak ve hře byla i Olomouc. Brno ovšem bylo větší a významnější, navíc šlo o zemské hlavní město, takže volba nakonec padla na něj. Zřizovací zákon předpokládal, že univerzitní areál bude vybudován do roku 1930, to se ale nestalo – postavena byla jen právnická fakulta, ostatní budovy přibývaly postupně. Obě totalitní minulého století školu zle poškodily, za té nacistické bylo povražděno mnoho studentů i učitelů, za komunistické jich zase byla spousta vyhozena a mnohým z nich to v podstatě zničilo život. Zrušeny či odločeny byly některé fakulty a škola dokonce přišla o svůj název – z nenávisťi k Masarykovi bylo zpočátku používáno neoficiální označení Brněnská univerzita, v letech 1960 až 90 se jmenovala Univerzita J. E. Purkyně. Poté se vrátila k původnímu názvu, do nějž byl v roce 1998 připojen výraz „v Brně“, který byl o osm let později zase vypuštěn (což město Brno moc nepotěšilo).

Na MUNI (což je výraz z univerzitního loga a současně zkratka Masarykova Univerzita) studuje bezmála pětatisíc tisíc studentů a působí více než 2.200 akademických pracovníků. Velkou novinkou je ukončení programu genderových studií, který byl předmětem mnohaleté kritiky už proto, že leckterí jeho absolventi obvykle skončili (obrazně řečeno) za pultem u McDonald's, protože jiné uplatnění nenalezli. Zda dojde k dalším změnám bude záležet i na osobnosti nového rektora univerzity, jehož volba proběhne v dubnu.

Známkou ke stému výročí navrhl grafik Josef Dudek, a musím říci, že z jeho dosavadních prací na tomto poli se mi líbí nejvíce. Když ji srovnáme s jeho loňskou známkou ke 100. výročí založení Zemědělského muzea, takhle u mne vítězí na celé čáře. Jsou v ní obsaženy dvě nejdůležitější informace: že jde o Masarykovu univerzitu, což symbolizuje žezlo jejího rektora i nápis nad ním, a že se nachází v Brně, což vyjadřují známé dominanty tohoto města. Celek působí ušlechtilé a líbí se mi i jeho optimistická barevnost, která ke

studentskému mládí patří. Neotřelý je detail na spodním okraji obrazu známky, kde název státu jde přes dolní část žezla, což obraz činí kompaktnějším. Nominální hodnota vyjádřená písmenem A je přiměřeně velká a dobře harmonuje se stovkou v protilehlém rohu.

FDC

Moderní tvář univerzity zastupuje jedna z jeho nových budov v kresebné výzdobě FDC (tištěné digitálně), osobnost TGM pak jeho profil v razítku. Jeho podoba je střízlivá a současně neobvyklá a jako u jediného ze tří dnešních mi nevadí ani způsob provedení otisku – nekovová raznice se s oblými tvary písmen, číslic a kresby dobře snese.

Doufejme tedy, že hrdost studentů a pedagogů Masarykovy univerzity na jejich Alma mater se promítne i do způsobu jejich korespondování a že díky nové známce alespoň někteří ji vedle komunikace elektronické použijí na vyplacení klasického dopisu nebo pohlednice. U některých to dokonce bude možná poprvé. Přitom jde o budoucí důležité pracovníky v mnoha oborech, na nichž jednou bude záležet, jaké způsoby komunikace bude používat jejich působiště. Je v zájmu České pošty i nás filatelistů, aby k nim patřila i ta listovní.

FB